

SÄKER GRUND 22 - Allmänna säkerhetsanvisningar och beställarkrav vid utförande av grundläggning

Grundläggningsbranschen är utsatt för stora risker i sin produktion. För en **nolltolerans mot arbetsolyckor** på arbetsplatsen behövs samförstånd och samarbete med alla aktörer inom projektet. Svensk Grundläggnings(SG) medlemsföretag - beställare, konsulter/projektörer, leverantörer, entreprenörer - arbetar i enlighet med följande anvisningar för ett säkert utförande.

INNAN ETABLERING

Arbetsberedning

Som underlag för grundläggnings entreprenörens arbetsberedning ska beställaren tillhandahålla underlag som säkerställer att arbetets utförande kan ske enligt regler och riktlinjer.

Råd: Kraven på personalens arbetsytor samt maskiners arbetsplattform är kritiska och ska särskilt uppmärksammas för beställaren. I grundläggnings entreprenörens anbud ska framgå att SGs medlemskrav avseende arbetsplattform förutsätts vara uppfyllda. Riktlinjerna kan användas som en vägledning för beställaren, där de förenklade typlösningarna inte kan användas som en teknisk lösning utan föregående objektspecifik projektering .

Förorenad mark

Skriftlig information eller rapport från utförd analys angående förorenad mark ska överlämnas av beställaren innan etablering av arbetsplatsen för att förhindra plötslig exponering av skadliga ämnen så att rätt skyddsutrustning kan införskaffas och användas.

Ledningar i mark

Verifikat på utförd ledningsanvisning ska lämnas så att det är säkerställt alla ledningar i marken är lokaliserade innan grundläggningsarbeten påbörjas.

Avropstider & startmöte

Avropstiden, innan arbetsstart, ska baseras på arbetets svårighetsgrad och de behov och planering som därmed krävs. Startmöte ska hållas ca 1 vecka innan planerad arbetsstart.

ETABLERING

Bodar, el och belysning

Vid etablering ska av beställaren tillhandahållna bodar, med normenlig standard för allmänna utrymmen, matplats, dusch, plats för omklädning, finnas på plats och regelbundet städas.

Om inte annat framgår av förfrågningsunderlaget eller anbudet förutsätts beställaren tillhandahålla tillfällig VA-försörjning samt erforderlig byggström om 230 V/32 A. Maskiners belysning ska kompletteras med god allmän belysning på arbetsplatsen för ökad säkerhet.

Råd: Grundläggningsoperatörer har samma krav som annan byggpersonal på arbetsplatsens utformning och personalutrymmen, anpassade till arbetets natur och varaktighet. Se AFS 2009:2 Arbetsplatsens utformning och AFS 1993:3 Byggnads- och anläggningsarbete. Detaljerade krav finns även i byggyrkenas kollektivavtal.

Framkomlig väg och nedfarter

Beställaren förutsätts tillhandahålla framkomlig väg och nedfart till arbetsområde för maskiner och transporter med högst en lutning på 1:6 och för bärlighet och mått enligt grundläggningsentreprenören angivna uppgifter i anbudet, eller enligt de krav som maskintillverkaren ställer.

Arbetsytor för personal

Arbetsytan ska vara väl avgrusad, översta lagret ska vara inom dimensionen ca 0-60 mm (t.ex. 06-20 mm) och inte innehålla sprängsten eller grovkross. Arbetsytan ska hållas städad.

Råd: Branschens vanligaste arbetskada är halk-, snubbel- och fallolyckor. En god arbetsyta ger en säkrare arbetsplats och förhindrar många tillbud och olyckor.

UTFÖRANDE**Bärighet**

Bärkraften ska vara säkerställd där maskinen förflyttar sig samt på arbetsplattformen från vilken maskinen arbetar.

Råd: Tillräcklig bärkraft är avgörande för att minska risken för att en maskin välter.

Arbetsplattform

Råd: Beställaren bör intyga i enlighet med "Svensk Grundläggning Arbetsplattform – Riktlinjer (bil. 4)", att arbetsplattform för uppställning och arbete med tunga maskiner exempelvis larvburna grundläggningsmaskiner, är projekterad, utförd och underhålls löpande under aktuellt projekt.

Säkerhetsavstånd och utmärkning

Maskinernas rekommenderade säkerhetsavstånd anges av maskintillverkarna. Inom detta område får inga obehöriga vistas.

Säkerhetsområdet ska innan projektstart vara tydligt utmärkt samt skriftligt överenskommet och godkänt av BAS-P och BAS-U. Behöver inskränkningar i säkerhetsavstånden göras måste detta vara skriftligt överenskommet med BAS-U och kompletterande åtgärder kan då behöva vidtas.

Parallella arbeten som utförs innanför överenskommet säkerhetsavstånd utan att överenskommelse träffats, kan innebära att grundläggningsarbetet stoppas.

Råd: Säkerhetsavståndet är enligt maskintillverkare 1,5 - 2 ggr. maskinhöjden. För en påkran innebär det ca 25 m. För allas säkerhet på arbetsplatsen och dess omgivning ska säkerhetsavstånd upprätthållas och respekteras. Kompletterande åtgärder kan vara användning av flaggvakt, byte till annan produkttyp, extra åtgärder avseende bärighet, etc. (rev AM utskottet 211013)

Pållutning

För att förhindra att maskiner välter eller överbelastas ska inte pållutningen överstiga 4:1 eller enligt de krav som maskintillverkaren ställer.

Kyla

Arbetet avbryts vid temperatur lägre än -20 grader.

Råd: Stålet i utrustningen blir sprött vid låga temperaturer, en säkerhetsrisk som kan orsaka olyckor och haverier. Personhälsyn ska tas för vindens kyleffekt.

Vind

Vid arbete med hängande material eller höga maskiner och lutande pålar ska en riskbedömning göras avseende på vindens påverkan. Om maskinförare eller skyddsombud anser att arbetet är för riskfyllt ska det omedelbart avbrytas.

SÄKER PERSONAL

Avropstider och arbetsberedning ska beaktas med hänsyn till risker avseende säkerhet och teknik, och godkännas av BAS-P och BAS-U

Kompetens

Operatörer ska ha kompetens inom maskinhantering och säkra lyft. Maskinföraren ska vid förfrågan visa upp sitt Yrkesbevis (YB) för Grundläggning.

Råd: Genom utbildning och erfarenhet erhålls respekt för maskinens kapacitet och manövrering. Se BYN och SGs utbildningsprocess för yrkesbevis eller erkännandeintyg.

Skyddsutrustning

Säkerställ att lämplig personlig skyddsutrustning alltid används.

Uppmärksamma risker för klämskador (ex. borrhnycklar), och maskinincidenter (ex. stockmattor).

Rapportering

Råd: Det är viktigt att rapportera och dokumentera olyckor, tillbud och riskobservationer för att förhindra framtida olyckor i branschen och på arbetsplatsen. (rev AM utskottet 211013)

Efterlevnad

Råd: Om detta dokument, som berör hela arbetsplatsens säkerhet inte efterlevs kan det innebära att arbetet stoppas och att extra åtgärder måste sättas in, vilket kan både försenar och fördyra projektet. (rev AM utskottet 211013)
